

# MAGYAR NÉP

## KÉPES HETILAP

## Előfizetési árak:

éves ár	100 L.
fél éves ár	50 L.
negyed éves ár	30 L.
egyszeres szám ára	2 L.

## Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

## Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

## Magyar felelet.

Mintegy másfél évvel ezelőtt a régi — kolozsvári könyvkereskedők román nyelven írott könyvet tettek a kirakataikba, amely éppen akkor került ki a nyomdából. A könyvet dr. O. Ghibu nyelvtanári tanár írta, címe pedig magyarul ezt jelenti: „A magyar katolicizmus Erdélyben és a román állam vallási politikája.” Rövid idő alatt az egész országban mindenfelé szétküldötték és sok olvasója akadt, mert nemcsak a szerző neve, aki évekkel ezelőtt írt egy könyvet Erdély egyházi és iskolai viszonyairól, kellett széleskörű érdeklődést, hanem főképpen a feldolgozott tárgy vonta magára a figyelmet.

De itt most nem erről a könyvről lesz szó, hanem egy másikról, arról amelyet ennek a hatása alatt magyar nyelven írtak. A dr. Ghibu ur említett művét ugyanis az erdélyi magyar katolikusok is nagy érdeklődéssel olvasták,

ami természetesen, mert hiszen tulajdonképpen róluk, illetve az ő ügyükről szól s így őket érintette legközvetlenebbül, a könyvet, mert azt látták belőle, hogy a szerző sok téves dolgot állít a magyar katolikusok rovására és ezekből olyan következtetéseket von le, amelyeket csak nagyfokú elfogultság diktálhat. En-

nek eredményeképpen az az elhatározás érelődött meg lelkükben, hogy e könyv tévedéseit nem egyenkint és külön-külön cáfolják



Dr. Fogarasi Mihály r. kath. püspök, az erdélyi kath. egyház önkormányzatának újáteremtője. (1800—1882.)

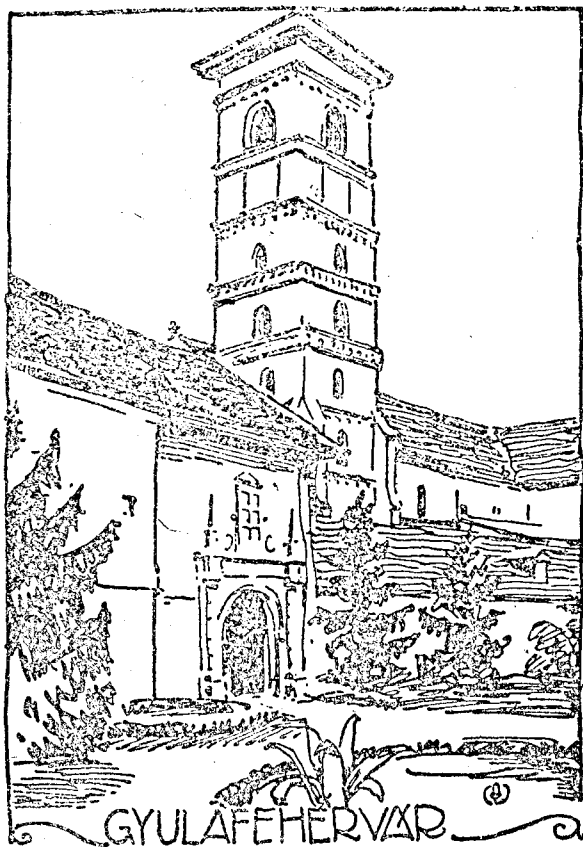
meg, hanem megírják a róm. kath. Egyház történetét, de részrehajlás és elfogultság nélkül.

A legkiválóbb szaktudósait kérték fel, hogy a nagy terv megvalósításában közreműködjenek. Ezek szívesen vállalták is a munkát, amely nem volt sem kevés, sem könnyű. Mert sok-sok könyvet

kellett áttanulmányozni, még több régi írást betűzgetni, könyvtárak poros polcain keresgélni, az így gyűjtött anyagot nagy fáradtsággal feldolgozni s emellett még a rendes napi teendőket is végezni. De ők nem riadtak vissza a nehézségektől. Mindenekelőtt megállapították a mű részletes tervét s aztán felosztották egymás között a munkát, kijelölve mindeniknek a maga részét. Ugy jártak el, mint azok a falusi emberek, akik közös erővel önmaguk építenek házat: egyik követ farag, a másik téglát vet, a harmadik gerendákat ácsol, a negyedik zsindeleyeket farag, az ötödik ajtó-ablakráamákat gyalul stb. s mikor mindnyájan elkészültek, kiki összehozza végzett munkája eredményét s aztán rövidesen tető alatt is van az egész épület. Ilyenformán alkotta meg a nagy terv megvalósítására vállalkozó 24 kath. tudós is azt a ha-

totdfélszáz oldalra terjedő nagy könyvet, mely csak nemrégiben lett teljesen kész és csak mostanában került a könyvkereskedések kirakataiba a következő címen: „Az erdélyi katolicizmus multja és jelene.”

Természetesen dolog azonban, hogy valamint a házépítésnél nem



a kőműves ácsolja a gerendákat és nem az asztalos faragja a köveket, hanem mindenki abban az iparágban szorgalmaskodik, amihez ért: úgy ennek a könyvnek írói sem találomra vállalták a munka egyes részeit, hanem mindenikük annak a kornak történetét írta meg, amelyről már régebben is sokat tanult és olvasott, amelyet legjobban megismert, tehát amelyhez legjobban ért. Ezért van aztán, hogy ennek a hatalmas kötetnek mind a 31 fejezete a legkiválóbb szakember tollából származik s ez nagyban hozzájárult a tévedések elkerüléséhez, ami a könyv megírásának épen egyik főcélja volt.

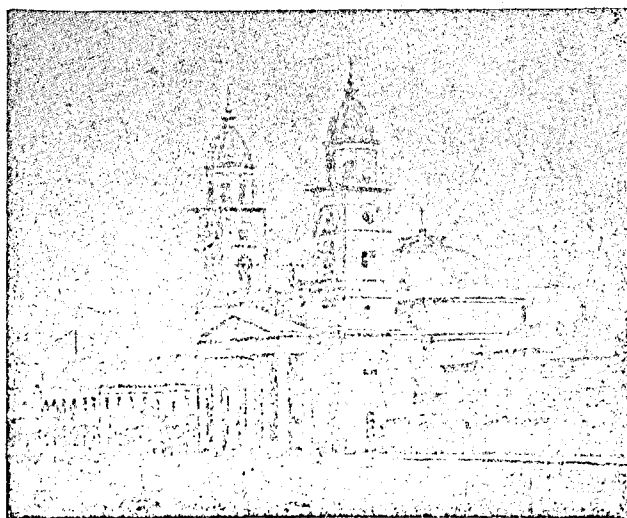
Ez a könyv az erdélyi róm. kath. püspökség alapításától kezdve beszéli el az erdélyi katholicizmus történetét s részletesen ismerteti azokat a hosszú és nehéz küzdelmeket, melyeket letéréért és fennmaradásáért évszázadokon keresztül vívott. Mert míg egy részt sokat kellett harcolnia testi fegyverekkel a pogány törökök ellen, addig másrészt szellemi fegyverekre is nagy szüksége volt azokban a küzdelmekben, melyek a hitújítás korában a különböző erdélyi vallások követői között dul-

tak. Sok változást hozott az erdélyi kath. Egyházra a fejedelmek kora is, amikor majd katolikus, majd protestáns vallású emberek ültek a fejedelmi trónon. Ezután az újabb kor története következik, melynek egyik nevezetes eseménye volt az erdélyi románok egy részének a kath. Egyházzal való egyesülése és ennek folytán a görög katolikus egyházi szervezet megalakulása. Alapos tanulmányok ismertetik továbbá az erdélyi kath. Egyháznak egész napjainkig terjedő történetét, de a mű címé-

hez hiven a jelenlegi állapotokat is bemutatják. Bőven szólnak ezen egyház kormányzatának egyik nagyszabású intézményéről, az erd. róm. kath. Státusról, elmondják annak történeti fejlődését a jelenlegi szervezetével is részletesen megismertetik az olvasót.

Ha az egész könyvet végig lapozzuk és figyelmesen átolvasgatjuk, látni fogjuk belőle, hogy az erdélyi katholicizmus az alapítása óta eltelt kilenc évszázadon át mindenkor a keresztény hitnek, a művelődésnek és a tudománynak szolgálatában állott és mindig azon fáradozott, hogy nemcsak a saját híveit, hanem másokat is, mindenkivel kivétel nélkül a keresztény hitelveken alapuló szellemi műveltség áldásaiban részesítsen s erkölcsös, becsületes, Istenfélő és munkaszerető emberré és jó honpolgárrá neveljen.

Nagyban emeli a könyv értékét az a sok szép kép is, melyeknek egy része azokat az épületeket ábrázolja, melyeket az erdélyi katolikusok a hit erősítésére és a tudás ápolására emeltek. Láthatjuk ezeken a régi zavaros idők emlékeit őrző, erődítmény-szerű székesfalusi templomokat, szemlélhetjük az évszázadok viharait szilárd falakkal álló román- és gót stílusú székesegyházakat s mellettük a csak alig néhány évtizeddel ezelőtt épült gyönyörű iskolapalotáknak egész sorát. A képek másik része azoknak a kiváló emberek-



A szatmári román katolikus székesegyház.

arkképét mutatja be, akik az erdélyi katolicizmus történetében fontos tényezők szerepeltek. Minden tekintetben érdekes és hasznos könyv ez, amely méltó megérdemli, hogy minél töb-

ben elolvassák és megismerjék belőle az erdélyi katolicizmus küzdelmes történetét és nagyfontosságú kulturális hivatását.

Márton István.

## A mi ügyeink a világpolitikában.

Még a jóra való, igazságszerető román politikusok és írók is elismerik, hogy a kisebbségi sorsba jutott magyarság szívében ez a változás olyan sejtést ütött, amely előtt minden érző és gondolkodó embernek tisztelettel kell meghajolnia s amelyet okos és becsületes, emberséges politikának nem elvárás, hanem gyógyítani a kötelessége. Sajnos, ilyen gyógyító politikában még nem volt részünk s amióta világháború győztes hatalmainak akarából a régi Magyarországnak ez a szép nagy darab területe Romániához került, az itt élő körülbelül két millió magyarságnak bizony jakeseres az élete.

Nem akarjuk itt most felsorolni azokat a sérelmeket, amiket magyarságunk szenvedünk gazdaságunkban, üzletünkben, egyházi, iskolai életünkben, kultúránkban, művészetünkben, polgári politikai jogainkban s amelyeket a kisebbségi kérdés neve alatt tárgyalunk. Komoran meg kell vallanunk, hogy eddig nem sok eredménnyel, mert a sérelmek legnagyobb részét nem tudjuk orvosolni; sőt újabb meg újabb sérelmekkel tetézik a régieket.

Már-már kétségbeesetten azt kellett gondolnunk, hogy nem is tudunk mi tenni a bajokon segíteni, hogy védenünk ki vagyunk szolgáltatva annak hatalmi politikának, amelynek nyilvánvaló célja az, hogy románá tegyen egy tönkretgyen itt minden magyart. A kétségbeesésre oka is van annak, aki azt hiszi, hogy ebben a küzdelemben, amelyet a román kormányhatalommal folytatunk, csak magunkra vagyunk utalva. De hála istennek, nem így áll a dolog. A kisebbségi sorsba — mint fentebb jeleztük — a győztes egyhatalmak taszítottak bele; hogy igazságosan-e vagy nem, erről most nem beszéljünk; bele kellett nyugodnunk, mert másképp józan ésszel nem cselekedhettünk. Más szóval: a világpolitika fordult bele új helyzetünkbe. Ezt csak azért mondjuk, hogy eljussunk arra a gondolatra, hogy a kisebbségi kérdésben a romániai magyarok nem Románia Magyarország közötti viszálykodásba kerülünk bele, ez tehát nem a két ország ügye, még csak nem is a román és az itteni magyarság ügye, hanem a nemzetközi politikáé, a világpolitikáé.

Ha tehát erről a minket életünk minden percében legjobban érdeklő, sőt égető kérdéstről gondolkozunk vagy beszélünk, ha föl akarjuk építeni lelkünkben a reménység várát, ahova mostoha sorsunk viharai elől menekültünk, akkor a téglákat és gerendákat a világpolitika eseményeiből kell összeszednünk.

Mert a világpolitika foglalkozik ám a kisebbségi kérdéssel. A romániai magyarság panasza elhallatszik túl a határon, csak úgy, mint a Csehországhoz és Szerbiához csatolt magyarságé. Már nemcsak a világ keresztény egyházainak közös gyűlése foglalkozott a mi sérelmeinkkel, amelyek elsősorban azért érdeklők az egyházakat, mert jórészen egyházi sérelmek, hiszen a magyarságnak legerősebb védőbástyái a magyar egyházak, amelyek nemcsak ősi, magyar keresztény hitünkben és erkölcsünkben tartanak meg bennünket, hanem a jövő nemzedéket is ugyanabban a hitben és erkölcsben nevelve, ellátják az életpályához legszükségesebb utatvalóval, a tudással. Aki tehát most és itt a magyar egyházakat bántja, az a magyarságot támadja.

De a világ egyházainak gyűlekezete kívül a világ államainak gyűlekezete, a Népszövetség is egészen más képen kezd már foglalkozni a kisebbségi kérdéssel.

Egyelőre annyi történt, hogy elvileg igazat adtak a földjeiktől megfosztott bánáti magyar telepéseknek. Sok hasznuk nem lesz szegényeknek egyelőre ebből az igazságból, mert alamizsnának is csekély összeget ítéltek meg nekik a kis birtokaikért, amelyeket ők tettek Tuskóországból verejtékes munkával jó termőföldd, amelyeknek árát, adóját már az atyáik is fizették; de lehet, hogy még újra tárgyalják a dolgot s nagyobb igazsághoz is jutnak.

De az is történt, hogy a genfi népszövetségi ülésen kimondták, hogy a kisebbségi egyezményen módosítást kell tenni, a kisebbségek védelméről külön egyezményeket kell előkészíteni s ehhez Románia külügyminisztere is hozzájárult. Ez azt jelenti, hogy ő is belátja, hogy nem jól van így, ahogy van. Hogy milyen lesz ez az új egyezmény, nem tudhatjuk; de van egy harmadik jel, ami nagyon biztató és ez a következő:

A harmadik nemzetközi hatalmas testület: a világ szociálista munkáspártjainak gyűlése Marseille-ből felhívást intézett a világ összes szociálista pártjaihoz, hogy védelmezzék meg a nemzeti kisebbségek jogait, követeljék a kisebbségek számára a jogegyenlőséget, nyelvük szabad használatát, iskoláik és kulturájuk szabad fejlesztését.

Ime: a világ keresztény egyházainak nemzetközi szövetsége, a világ államainak a Népszövetségben egyesült képviselőlete s a világ munkáspártjainak legfőbb gyűlekezete mind a népkisebbségek védelmét követeli!

És Románia külügyminisztere most már azt mondja Genfben a magyarság képviselőinek, akik ott a magyar egyházaknak az iskolai sérelmek ügyében szerkesztett fölterjesztését nyújtották be a Népszövetséghez, hogy: „Bukarest közelebb van Önökhöz, mint Genf.”

Szép, szép, hiszen ezt mi is tudtuk, járják is a magyar egyházak és a magyar párt vezeterei Bukarestet, de hiába. Eddig azt mondogatták Tatarescu miniszter ur és kolozsvári magyar (l) hívei, hogy válasszon a magyarság más vezéreket, majd akkor megértjük egymást. Most már Duca külügyminiszter ur azt mondja, hogy a kormány tárgyalni fog a kisebbségek képviselőivel, hogy dőlőre vigye a dolgokat.

Ezt köszönhetjük a világpolitikának, ami a kisebbségi kérdés igazságos megoldására kényszeríti mindenütt a kormányokat. A megoldás azonban csak úgy következhetik be, ha a világpolitika kedvező irányát felhasználjuk a mi magunk belső, kisebbségi politikájában. Mert nem elég a jó szél, jó kormány és jó vitorla is kell, úgy halad a hajó. Ennek pedig töfélétele az, hogy itt a magyarság egységes, erős legyen, hogy az egyházi, iskolai, politikai, gazdasági jogainkért folyó küzdelemben valóban ott legyen a vezérek mögött az egész magyarság.

A világpolitika az a fölöttünk álló erő, amelynek igazságos beavatkozásától várhatjuk igaz ügyünk diadalát; de ezt a magunk minden erejével is elő kell mozdítanunk. Más szóval itt is áll a régi magyar közmondás: Segíts magadon s az Isten is megsegít.

Vásárhelyi Tamás.

**Kisebbségi konferencia.** Az utódi államok kisebbségei október közepe táján Genfben közös tárgyalásra gyűlnek össze, hogy megállapítsák a kisebbségek helyzetét s fejlődésük előfeltételeit. Legalább is a külföldi lapok ilyen híreket adnak ki. A Magyar Párt vezetőségének még nincs a dologról tudomása. Ha csakugyan lesz ilyen konferencia, annak eredményéről értesíteni fogjuk olvasóinkat.

## BELPOLITIKA

Kisebbségi sorsunk. Röviden megemlékeztünk már arról, hogy Duca külügyminiszter a Népszövetségi tárgyalások alkalmával Genfben érintkezést keresett a magyar egyházak képviselőivel, akik az egyházak első panaszbejelentéséhez kiegészítő iratot adtak be. A beszélgetés rendén a külügyminiszter meglepetését fejezte ki azon, hogy a magyar egyházak képviselői Genfben kívánják sérelmeik orvoslását, ahelyett, hogy Bukarestben igyekeznének megértésre találni. Ezzel kapcsolatban mondta azonnal felkapott mondatát, hogy *Bukarest közelebb van Genfnél.* Együttal mondta azt is, hogy a kormány hajlandó a kisebbségek érdekeit kielégíteni, *nem törekszik s nem is törekedhetik a magyarság elrománosítására, hiszen egy ilyen terv keresztülvihetetlen volna,* azonban nincs tisztában a kisebbségek állami hűségével.

Másodszor Genfből hazajöve nyilatkozott Duca a kisebbségi kérdésben. A minisztertanácsnak referált genfi működése eredményéről s megállapította, hogy a Népszövetségi határozat a telepések ügyében határozottan utalt arra, hogy a kisebbségeknek nem csupán jogaik, hanem kötelelességeik is vannak s ő reméli, hogy a kisebbségek ezután tudni fogják kötelelességüket. Előadta még, hogy a telepések panaszának alkalmából a Népszövetség megtudta, hogy Romániában a kisebbségek nincsenek önkényuralom alatt, hanem emberséges és szabad elbánásban részesülnek.

Ezekután jutott nyilvánosságra egy magas állású politikai személyiség nyilatkozata. E szerint ez a politikus a legjobb helyről kapott információt arról, hogy *a kisebbségekkel szemben ezután olyan új elbánás kezdődik, mely alkalmas lesz arra, hogy a kisebbségek panaszait véglegesen megszüntesse.* A kormány elhatározta, hogy orvosolni fogja mindazokat a sérelmeket, melyek a kisebbségek érzékenységét sérthetik, *ebből a célból a külügyminiszter már a közel jövőben fogja keresni a kisebbségek vezetőivel az érintkezést.*

Minden megjegyzés nélkül is közölhetnénk ezt a három hirt és ha megjegyzést teszünk, igazán nem azért teszük, hogy akadékoskodjunk. De lehetetlen elhallgatnunk, hogy a telepések is, az egyházak képviselői is minden lehető elkövettek sérelmeknek Bukarestben való orvoslása s kívánásaik jogosságának Bukarestben való elismertetése iránt és csak akkor fordultak panaszos bejelentéseikkel a Népszövetséghez, mikor minden eljárás

kudarcot vallott. *Igy hát valójában Bukaresten át mentek Genfbe.*

Lehetetlen elhallgatnunk, hogy az állam iránt való hűség s hiányának vádját mindig csak nagy általánosságban vágták a fejünkhöz, *de soha meg nem tudtak jelölni egyetlen olyanényt sem, amellyel ezt a lojalitást megsértették volna.* Nem tettük eddig s nem tesszük ezután sem, mert élni és boldogulni akarunk ebben a hazában s tudjuk, hogy ennek első feltétele állampolgári kötelelességeink teljesítése.

Épen ezért minden hátsógondolat nélküli örömmel vesszük tudomásul, hogy új bánásmódra határozta el magát a kormány velünk szemben és meg vagyunk győződve arról, hogy a magyar kisebbség illetékes vezetői, elsősorban tehát a *Magyar Párt* vezetői teljes készséggel és odaadással fog a megbeszélésre irányuló felhívásnak engedelmeskedni, hogy közvetlen tárgyalásokkal biztosítsa sorsunkat s ez által hozzájáruljon az államélet megszilárdításához.

## KÜLFÖLD

A biztonsági egyezmény. Napról napra élesebben mutatkozik az ellentét a biztonsági paktum körül a nyugati nagy antant és a keleti két antant államai között. Tudvalevő, hogy Németország Angliának nem is nagyon burkolt támogatásával csupán abban a tekintetben hajlandó kötelezettséget vállalni, hogy nyugati, tehát Franciaország felőli határait elismeri, keleti határaitra vonatkozólag azonban ilyen kötelezettséget vállalni nem hajlandó. Franciaország igyekezett ebben az irányban is biztosítékot szerezni, azonban törekvése megtört Németország és Anglia ellenállásán. Ez a helyzet természetesen nagyon kellemetlen Németország keleti szomszédaira: Lengyelországra és Csehországra nézve, melyeknél nem titkolt kedveltséget és súlyos aggodalmakat okozott a nyugati nagy államainak magatartása. Az orosz szovjet-kormány nagy ügyességgel felhasználta ezt a reá nézve kedvezőnek mutakozó helyzetet a nagy antant államai terveinek keresztiezésére. Közvetlen érintkezést keresett Lengyelországgal, viszont Csehország magakereste az összeköttetést a szovjettel veszélyeztetett érdekei védelmezésére. Az így kialakuló helyzet, amelyben egyfelől a nyugati hatalmak Németországgal együtt, másfelől pedig a keleti nagy szláv államok néznek szembe egymással, külpolitikailag elég súlyos problema elé állította Romániát. Románia természetesen Franciaország mellett áll. Így nyilván szembe

kell kerülnie Oroszországgal, annyival is inkább, mert a besszarábiai kérdés miatt is ellentét van közöttük, mert Oroszország most sem akarja elismerni Besszarábia önkéntes csatlakozásának érvényességét, s e tekintetben előnyére van, hogy sem Olaszország, sem Japán nem ismerék el még azt a szerződést, mellyel Besszarábia csatlakozása szabályosan befejezést nyert. Ezt a súlyos helyzetet a nagy antant államai is látják s ezért Chamberlain angol külügyminiszter Románia és Magyarország közelebb hozására igyekezett. Genfben tett is ilyen lépéseket s ezek alapján Magyarország és Románia között tárgyalások indultak meg az orosz veszedelem ellen való védekezésre. Ellenőrizhetetlen hírek kerültek forgalomba a tárgyalásokról. Ezek szerint Magyarország csak területi engedmények biztosítása esetén volna hajlandó semleges maradni, Románia azonban területi engedményekről hallani sem akar.

Ezekről a tárgyalásokról értesültek a szerbek is, akiket érthetően kellemetlenül érintett a dolog s bár a hivatalos szerb lapok a többi szerb ujság támadásainak élét lerontották, kétségtelen, hogy ezek a tárgyalások Szerbiában kedveltséget keltettek. Románia ajánlatot tett szomszédainak a biztosítási paktumra nézve is a kölcsönös meg nem támadás elve alapján. Ezt az ajánlatot Oroszország már visszautasította.

Viszont Németországban az egész nemzet egységesen áll a nyugati hatalmakkal kötendő biztonsági paktum mellett.

Ugy látszik, rövid idő alatt egész nyilván felismerhető lesz a nyugati és keleti államcsoportok külön kialakulása.

A magyar szanálás. A Népszövetségi tanács tárgyalja a magyar gazdasági helyzetet is. Előadó a francia Loucheur volt, aki a kedvező eredmények megállapítása után kijelentette, hogy azok minden magyar embernek becsületére válnak. A főtanács örömmel vette tudomásul e jelentést s kifejezte azt a reménységét, hogy Magyarország keresni fogja a kapcsolatot az utóbbi államokkal gazdasági téren. Ha ez bekövetkezik és sikerül megegyezni a gazdasági élet felszabadul a mostani súlyos nyomás alól, melyet ugyancsak Loucheur az európai élet legnagyobb terhének tekint.

A marokkói harcok. Az a hír jött Afrikából, hogy Abd el Krim megsebesült. Ezt a hírt azonban megcápták. Nagyobb eseményt nem jelentenek a harctérről. Ujabb francia offenzíva készül s a spanyolok is igyekeznek előre haladni, de Abd el Krim erősen tartja magát és gyakran támad.

Kommunista összeesküvés Magyarországon. A budapesti rendőrség letartóztatta Rákosi Mátyás szovjet

# HIREK

**A Magyar Párt elnöke** itthon. Ugron István, a Magyar Párt elnöke, hosszabb időt töltött külföldön az erdélyi magyarság ügyeinek szolgálatában. Részt vett a keresztény egyházaknak Stockholmban tartott konferenciáján s mint az erdélyi református egyház képviselője, nagyhatású beszédet tartott a hitvallásos iskolák jelentőségéről. Stockholmból Genfbe utazott s segédkezett a magyar egyházaknak a Népszövetséghez beadott kéréseinek előkészítésében. Stockholmban a trónörökös párnak is kitüntetett vendége volt; általában a legnagyobb elragadtatással nyilatkozik svédországi tapasztalatairól.

**Elismerték az Emke alapszabályait.** Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület nagy válságokon esett át az imperiumváltozás óta. Fekvőbirtokait elvették, iskoláit bezárták, jogi kifogásokkal megbénították. A magyar művelődés emez egykor hatalmas szervének a sorsa nevezetes fordulóhoz jutott: a bíróság hosszas küzdelem után alapszabályait jóváhagyta, jogi személyiségét elismerte. A magyar társadalomnak erős megmozdulására volna szükség, hogy az Emke régi fényét és hatáskörét visszanyerje.

**Tervek, gondolatok.** Szerkesztőségünkbe gyakran érkeznek be olyan irások, amelyek az erdélyi magyarság közügyeivel foglalkoznak, valamely tervet, gondolatot vetnek föl, vagy a szönyegen forgókat bírálóban részesítik. Részben a cikkek tartalma, részben külső okok igen sokszor megakadályoznak abban, hogy ezeket a jóakaratu irásokat nyilvánosságra hozzuk. A beküldők azonban ne higgyék, hogy munkájuk kárba vész. Először is magunk tanulunk igen sokat az ilyen irásokból, de tárgy és érdemesség szerint sokat juttatunk most a Magyar Párt, majd az egyházak vezetőségéhez, más szerkesztőségekhez. Kérjük tehát azokat, akiknek szíven fekszik valamely közérdek, akiket

foglalkoztat valamely jó gondolat, forduljanak hozzánk bizalommal, mi a beküldött irásokat bizonyosan értékesítjük valamilyen formában a köz javára.

**A kolozsvári református teológiai fakultás alapításának harmincéves évfordulójáról.** Egyik közelebbi számunkban hirt adtunk arról a készülő emlékünnepeletről, melyet a kolozsvári ref. Theologia rendez folyó évi október hó 4-én 30 éves fennállásának emlékére. Azóta az ünnepély sorrendjét összeállították s azt az alábbiakban közölhetjük.

**Tanévnyitó és jubileumi ünnepély.** Kezdeté fél 11 órakor délelőtt. Sorrend: 1. Jövel Szentlélek Uristen. (ének) 2. Imádság és Bibliamagyarázat. Tartja: Nagy Károly ref. püspök. 3. El nem hagyom az Istent. Előadja: A magyar zenekonzervatorium vegyeskara. Vezeti: Rezik Károly. 4. Emlékbeszéd és évmegnyitó. Tartja: dr. Tavasz Sándor theol. igazgató. 5. Áldó imádságot mond: Nagy Károly ref. püspök. 6. Tebened biztunk (ének). Az ünnepély után előjárásági díszgyűlés. Üdvözlések. Tisztelgések. Délután 2 órakor közebed a Központi szálló éttermében. — Délután 5 órakor néhai Szász Domokos és dr. Kenessey Béla ref. püspökök síremlékének megkoszoruzása. Gyülekezés a Theologia udvarán.

**Akadémiái estéi.** Kezdeté este 6 órakor. 1. Karének. Előadja: a kolozsvári iparosok dalárdája. Dirigál: Rezik Károly. 2. Előadást tart: Ravasz László. 3. Mendelssohn: Vonósnégyes (Es) I. Allegro moderato, II. Chansonetta. Előadják: Kouba Paula, Kabdebó Béla, Biasini Sándor és Mestitz János. 4. Költeményeiből felolvás: Reményik Sándor. 5. Felolvás: Makkai Sándor. 6. Énekel a kolozsvári iparosok dalárdája.

A fenti részletes sorrenddel kapcsolatosan a rendezőbizottság az alábbi tájékoztatót bocsátotta ki: 1. Mindazon eljönni szándékozók, akik a korlátozott számban rendelkezésre bocsátott szállodai szobákra igényt tartanak, jövetelüket legkésőbb október hó 1-éig a theologia háznagyi hivatalához sziveskedjenek bejelenteni. 2. Minden vonatkozásnál fehér karszallagos rendezők várják az érkezőket. Egyébiránt irányítással a háznagyi hivatal bármikor készséggel szolgál. 3. A közebedre szintén október hó 1-éig lehet jelentkezni szóval vagy levélben ugyancsak a theologia háznagyi hivatalában.

aki Őri Károllyal, Gámán Katóval Balogh Lászlóval együtt újra be-  
karta hozni Magyarországra a bolse-  
must. Tervük az volt, hogy Horthy kor-  
ányzót, Bethlen minisztereinköt s a  
socialista vezéreket meggyilkolják és  
zavarban a hatalmat átveszik. A ter-  
Bécsben főzték ki a Kun Béla  
előklésével. Az összeesküvőket a ma-  
gyar rendőrség elfogta.

**Háboru készül Anglia és Török-  
ország között.** A Népszövetségi tanács  
határozta, hogy a mosszuli határ  
megállapítása végeit külön  
bizottságot küld ki Kisásziába. A törö-  
k nem hajlandók a kérdés ilyen  
mítésésébe beleegyezni és folytatják  
kapataik összevonását. Anglia is el-  
arta a határokat Törökország felé. Így  
eg lehet, hogy ezen a területen fey-  
eres összetűzésre kerül a sor. Nagyon  
döszinü, hogy emögött a török moz-  
alom mögött is Oroszország keze  
tükdök, amely reméli, hogy Marokkó  
a druzok szíriai felkelése után most  
Törökországon keresztül okozhat súlyos  
gondokat a nyugati hatalmaknak.

A druzok szíriai sikerén felbátorodva,  
az arabok terjedelmes memorandumot  
tértek a Népszövetséghez, amelyben  
keleti helyzet részletes ismertetése  
án öt követelményt állítanak fel, mint  
szíria elengedhetetlen kívánságait.

1. Szíria, Palesztina és a Libanon  
egység területi függetlenségének el-  
merése.

2. Elismerése annak a jognak, hogy  
ezek a területek egymásközött szövetsé-  
get létesíthessenek, parlamenti kormány-  
ormát állíthassanak fel és szövetségre  
phessenek más arab államokkal is.

3. Az európai államok fenhatóságai-  
nak azonnali megszüntetése.

4. Szíria, Palesztina és a libanoni terü-  
let azonnali kiűritése.

5. Szíria és Nagylibanon államoknak  
azonnali felvétele a Népszövetségbe s  
ezen országok teljes függetlenségének  
proklamálása.

A memorandum követeli továbbá  
az ellenségeskedések azonnali beszü-  
nését és egy semleges bizottság ki-  
küldését, amelynek feladata az lesz,  
hogy megvizsgálja az okokat és a  
körülményeket, amelyek a druzokat és  
közönbörgő területen lakó más népe-  
ket felkelésre kényszerítették.

# ZEUS

**Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.**

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű  
bél- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárukat.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) 4.

**Bírósági döntés nyugdíjasok ügyében.** A legfőbb semmitőszék erdélyi osztálya érdekes és nagyjelentőségű elvi határozatot hozott a napokban. Czell Albert dévai bírót 33 évi szolgálat után felmentették állásától, anélkül azonban, hogy részére nyugdíjat, vagy végkielégítést adott volna az állam. A nyomorba taszított bíró a legfőbb semmitőszéknél tett panaszt e sérelmes intézkedés ellen s nyugdíjának kiszolgáltatása miatt panaszolta be az államot. A semmitőszék kimondotta, hogy az állam mindaddig, amíg a nyugdíjbizottság meg nem állapítja az elbocsátott nyugdíját és nem folyósítja, az állásból elmozdított bíró részére teljes fizetését kiutalni tartozik. És pedig attól a naptól fogva, amikor állásától nyugdíj, vagy végkielégítés nélkül felmentették. Ez a határozat az összes erdélyi elbocsátott magyar tisztviselők ügyére irányelvül szolgálhat. Egészen bizonyos, hogy a pörök tömege fogja követni ezt az igazságos és méltányos döntést.

**Küzdelem a rettegi református iskoláért.** Retteg községnek van egy kitűnően felszerelt és elsőrendű tanerővel ellátott református iskolája. Ugyancsak a községben van düledező falakkal, beomló zsindelettel egy rozoga állami iskola. Mivel az az állami iskola jelenleg teljesen hasznavehetetlen állapotban van, Anghelescu közoktatásiügyi miniszter akként segített a bajon, hogy bezáratta a kisebbségi felekezeti iskolát és kényszeríti a növendékeket az állami iskolába való beiratkozásra. A kisebbségi iskola bezárását pedig azzal indokolja, hogy az ittlévő tanárok nem bírják perfektül az állam nyelvét. Az állami iskola javítására százötvenezer lei adót vetettek ki, amely nagy felháborodást keltett Retteg községben, mert minden gazdára 1500—2000 lei megterhelést jelentett. A gazdák vonakodnak megfizetni ezt az igazságtalanul kirótt adót, mert a felekezeti iskolának elegendő növendéke volt, ezzel szemben az állami iskola szenvedett hiányt a tanulóknak és nem akarják a gazdák, hogy a leromló állami pedagógiát az ő pénzükhöz fejlesszék.

**Felemelték az adók késedelmi kamatját.** A pénzügyminiszter rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, melyben elrendeli, hogy október elsejétől kezdve a hátralékos adótartozások után 9%-os kamatot kell fizetni.

**Készülődés a községi választásokra.** A községi választások az új közigazgatási törvény alapján novemberben lesznek. Addig serényen folyik a választók listáinak összeállítása. A jelentkezési határidő lejártát még eddig a kormány nem állapította meg hitelesen s ezért még mindig van idő a jelentkezésre. Mindenki nézzen utána, hogy

felvették-e a választók névjegyzékébe, mert reánk kisebbségre nézve nagyon fontos, hogy minél több választónk és választottunk legyen.

**Segély a jégkárosultaknak.** A nyári zivatarok sok helyen teljesen elverték a termést és így a gazdák kenyér nélkül maradtak. A kormány most 5 millió segélyt utalt ki az erdélyi és bánáti jégkárosultaknak.

**Gyógyító teának használt növényeink.** A „Magyar Nép“ olvasói körében élénk érdeklődés nyilvánult meg hazai gyógynövényeink iránt és több oldalról az a kívánság merült föl, hogy a gyógynövényekről szétszórtan megjeleni cikkeimet együtt külön könyvalakjában szeretnék bírni. Ezen kívánságoknak én készséges örömmel teszek eleget, ha kellő számú jelentkező akad. Összeállítottam jegyzeteimet, úgy, hogy külön könyv alakjában sajtó alá bocsáthatom azokat. Ezen könyvemben együtt találja meg az olvasó úgy a nép által évszázadokon keresztül jó sikerrel használt gyógynövények ismeretét, valamint az újabb kor tapasztalatait és a modern tudomány kutatásainak rövid eredményét. Kérem az érdeklődők szíves jelentkezését, hogy tájékozva legyenek a munka megjelenítése ügyében. Cluj (Kolozsvár) gazdasági akadémia. *Dr. Páter Béla.*

**Sikeres hajtóvadászat.** Oklánd udvarhelymegyei község környékén nagy károkat okoztak a farkasok. Elpusztításukra az oklándiak hajtóvadászatot rendeztek, amely igen jó eredménnyel járt. A Rika-erdőben nyolc hatalmas farkast ejtettek el. A szomszédos községek lakói napokon át csodájára jártak gonosz kártevőiknek.

**A katonák szolgálati ideje.** A hadügyminiszter már elkészítette az új sorozási törvényt, amely nemsokára a hadsereg-felügyelők tanácsa elé kerül. Az új törvény, amely a katonai szolgálat leosztását is megvalósítja, még a jelenlegi ülészakban a parlament elé kerül. A hadügyminiszterium közlése szerint az 1924 évi katonák, akik azon fegyvernemeknél szolgálnak, ahol a szolgálati idő két év, november elsején szerelnék le. A többi fegyvernemek leszerelési idejét még nem állapították meg.

**Nagy tűzvész Szépkenyerüszentmártonban.** Szeptember 20-án nagy tűzvész pusztított Szépkenyerüszentmártonban. A tűz azalatt keletkezett, miáltal a hívek templomban voltak. Három magyar gazdának minden gazdasági épülete, termése odaégett. A falu derék népe a múlt évben több mint egy millió lejt áldozott közcélokra, ez év nyarán pedig óriási jégverés sújtotta. Nemes szívű olvasóinkat kérjük, hogy az égettek segélyére adományaitk juttassák el a ref. lelkesül hivatal

címére. (Sánmarlín—Szépkenyerüszentmárton, jud. Solnoc-Doboka. u. p. Sántioana—Vasasszentiván).

**Öreg asszony — nem vén asszony!** Spanyolország Vallaloid nevű városában egy 68 éves asszonynak gyermeke született. A szerencsés anyának már sok unokája van házassorban.

**Gyomorfájás ellen egynéhány csepp valódi „DIANA“ Sósorszesz cukorra csepegtetve csodásan hat.**

Tegyek próbára a szerencséjüket, és vásároljanak az erdélyi román sajtószindikátus sorsjegyeiből

**Egy sorsjegy ára csak két L.**

A húzás visszavonhatatlanul a karácsonyi ünnepek előtt egy héttel, vagyis dec. 16-án lesz megtartva. Rendeljünk 10, 20, 100 drb. sorsjegyet, hogy a nyeresi lehetőség annál nagyobb legyen.

**A nyeremények a következők:**

100.000 Lei  
50.000 Lei  
10.000 Lei  
5.000 Lei

Összesen 5412 pénznyeremény a Banca Centralanál letétbe helyezve. Sorsjegyek rendelhetők a pénz és portó előzetes beküldése mellett a

**Rudolf Mosse hirdetési vállalatnál.**

Cluj, Str. Regina Maria 37.

Sajtósorsjáték jellege alatt.

**ANYAGIPAR**  
**R.T.**

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett, hornyolt és hódfarku tetőcserepét, normál és németméretű fali- és kúttégiját valamint elsőrendű különböző méretben készült alapcsöveit.

Cég és Iroda Turda-Torda. Tel. sz.: 107.

## Művelődési mozgalmak.

A hiripi ref. egyház örömnöve. Mint ahogyan az ótestamentumi József megtartója, táplálója lett véreinek a távoli Egyiptomba szakadása idején, úgy lettek nekünk amerikai testvéreink is segítőink, támaszaink elesett, nyomorúságos állapotunkban. Ezt kell elismeréssel megállapítanunk a többek között a hiripi harangavatás alkalmából is. A hiripi reformátusoknak 283 kg. súlyú, gyönyörű szavu C hangú harangja koronával, hatalmas vasgerendákból összeállított harangtartóval mintegy 70 ezer leuba került. Ez összegnek csaknem a felét, 34 ezer leut az amerikai magyarok adták össze, Ráczkői Géza és Balogh Pál — s ennek társa Kocsis János — buzgó gyűjtők felhívására. Illesse őket hála és köszönet! Nélkülök s Papp Dezső róm. kath. földesúr, valamint Sz. Puskás Pál tekintélyes adománya nélkül a második harang megszólalása csak kegyes óhajlás volna még ma is. Május 9-én szállította az egyházközség népe nagy örömmel haza a 6 ökrös, felvirágozott szekéren várva-várt új harangját, de csak június 25-én helyeződött az fel rendeltetési helyére. Istenhez hívogató szerepét pedig még sokkal ezután — a szorgosabb nyári munkák és gondok megszűntével, — aug. 16-án kezdte meg, mikor erre gyönyörű ünnepség keretében felavatott. Résztvett a hiripi reformátusok örömeiben a környék népe is. Csak papok közül tíz jelent meg az ünnepségen, akik közül a templomban Papolczy Zoltán apai és Sárközi Lajos szatmárnémeti lelkész emelték Istenhez a lelkeket (a harangbeszerzés történetét szokás szerint a helybeli lelkész, itt Orosz Ernő ismertetőjén) míg a künnrekedtek gyülekezetében, — a közbirakosság nagytermében — Siető Pál adorjáni lelkész végezte a lelkési funkciót hasonló szépen. Délben közebéd mellett több lelkes felköszöntő emelte az ünnepelő hangulatot. 3 órakor a harangok szava ismét istenházába szállította a híveket, hól Kató István szatmárudvari lelkész oly megkapó ékes szólással töltötte be a papi tisztet, hogy egyszerre 7—8 falu népe tisztelte meg az „aranyshajú” névvel. Még egy meglepetés várt az összegyülekezett közönségre: az istentiszteletet követő műkedvelő előadás, melynek szereplői: Puskás Ilona, Szöllösi Puskás Endre, Szász Irén, Medgyesi Árpád, Puskás Etel, Miklós Kálmán, Orosz Iluska, Puskás Margit, Ványi Emma, Szűcs Béla tanító — az előadás rendezője — olyan meglepő készütségről és istenszóra adta teheiségről teltek bizonyoságot, hogy még az őket ismerőket is meglepték vele. A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznünk még a

vendégszereplő, immár híressé lett ombodi dalárdáról, mely hat darab kifogástalan előadásával emelte az ünnepnap sikerét. Hálás köszönet érte karnagyának: Szőke József urnak s a derék dalárda minden egyes tagjának. Műkedvelői előadás után az Amaczi fuvó- és a helybeli cigányzenekar mellett táncolt a fiatalság reggelig. Az ünnepnap anyagi téren is szép sikerrel zárult; több mint 17 ezer leut hozott az orgona alap javára. Felülfizettek: Ács Sándor, Alsóhomoród, 500, Frenkel Ignácné 300, Kovács Ignác, Iványi András, Katona Sándorné 100—100, Berna Károly 60, Papp József 50, leu. Papp Dezső úr ajándékozott egy úrut.

**Harangszentelés Élesden.** A biharmegyei élesdi református egyháztól a háboru alatt elvitték a két nagyobb harangot. Hogy a régi sebeket begyógyítsák, a hiányt pótolják, nagyszerű áldozatokkal egy új harangot öntettek a régi helyébe s ennek ünnepélyes felszentelése volt vasárnap, szept. 20-án Élesden, melyen részt vett a Királyhágó melléki egyházkerület püspöke, Sulyok István is. A harang már egy héttel ezelőtt megérkezett, már a toronyban felhuzva várta az ünnepi percet, hogy először szólaljon meg s hirdesse Isten dicsőségét s a szeretetet, amely legyőzi az ember szíveket.

Tíz órakor kezdődött meg az ünnepség a ref. egyház tanácstermében, melyet zsufolásig megtöltöttek a környékbeli lelkészek, presbiterek. **Dr. Uffalussy Sándor** ügyvéd presbiter üdvözölte a püspököt s az egyházmegye vezetőit. A szép beszédre Sulyok István felelt. Aztán megszólaltak a harangok, felcsendült az új harang szava s megindult a menet a templomba. A püspök után hullámzott a sok palástos lelkész s utána a presbiterek hatalmas sora. A „Tebenned bízunk” kezdetű ének szívekbe markoló hangjai után Sulyok I. püspök mondotta el csodálatosan szép harangavató imáját. Az alkalmi dalárda szép éneke után Tarnóczy Lajos esperes mondott mélyen a lelkekbe markoló beszédet a szeretetről, amely legyőzi a lelkek gyűlöletét. Utána Biró örvéndi lelkész keresztelt. A gyönyörű keresztelési beszéd után Vadai Béla élesdi lelkész ismertette a harang beszerzésének történetét, amelyben nagyszerű egyetértésben vettek részt minden felekezet tagjai faji különbségre való tekintet nélkül.

Déli egy órakor az Erzsébet szálló nagytermében 120 terítékű bankett volt, amelyen az első felköszöntőt Sulyok I. püspök mondotta a királyi párra. Köszöntőt mondtak még Tarnóczy esperes, Vadai Béla, Kecskeméthy István dr. professzor, Kovács Lajos tóti lelkész, dr. Gellér Sándor és Czeglédy dr. ügyvédek. Délután 4 órakor gyönyörű, vallásos estély volt. Ez alkalommal hall-

hatták először a hívek dr. **Kecskeméthy István** kolozsvári ref. teologia nagyhirű professzorát. A tudós főpap könnyekig megható beszédet mondott a harangokról, mely élőket hívogat, holtakat elsirat, vihart legyőz! Beszéde gyönyörű méltatása volt a harangok hivatásának, melyben kifejtette, hogy a harang szava mindenható, kibékíti a szíveket, legyőzi a szívek gyűlöletét s szeretetet hirdet minden népeknek. Hirdette, hogy ha valaha Béke lesz itt a földön, azt nem katonaság, diplomaták, földi hatalmasságok fogják létrehozni, hanem egy gyönyörűséges mennyei muzsika: a harangok szava. És ezt a harangszót legelőbb a mi szívünk fogja meg. Ennek a békének mi leszünk első mesterei, mert az Ur erre választotta a magyar népet. „A vihart legyőzi a harang szava. Nincs viharosabb szívű nemzet, mint a magyar. De nincs békésebb szívű se a magyarnál. Gyorsan haragra gyul, de hamar el is mulik. S ha lecsendesedett, nincs nyoma se a gyűlöletnek és tudja szeretni az ellenségeit is úgy, mint testvéreket. Ez a magyar szív! Ezért választotta az Ur a magyar népet, hogy általa a harang fergeteget legyőzzön. És a magyar szív erős, sokat kibír! És az új harang szava ma újra megszólalt, hogy békét hirdessen, csendesüljön el hát a vihar!...” A gyönyörű gondolatokban gazdag beszéd alatt nem maradt szem könny nélkül. Utána dr. Gellért Sándor margittai ügyvéd ehm. ügyész énekelt két gyönyörű éneket. Szavalt nagy hatással Szabó Lajos s. lelkész egy saját és egy Reményik költeményt. Végül V. Kovács Lajos tóti ref. lelkész adta elő Eötvös Károly „Utolsó szó Istenhez” c. novelláját dr. Gellért Sándor ének-kíséréte mellett. Este reggelig tartó bál volt. A harang beszerzése körül Vadai Béla élesdi lelkész fejtett ki nagy s eléggé nem dicsérhető munkát, de kivették részüket az adakozás gyönyörű munkájából az élesdiek mindannyian. Ennek a lelkes, átértett munkának eredménye az, hogy a háboruba elvitt harang helyett egy új harang hirdetheti Isten hatalmát, nagyságát, szeretetét. **Daróczy Lajos.**

**Babós és Társai**  
vaskereskedése  
**Regina Maria**  
21. sz.



Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrész raktár, vadásztöltények.

# MEZŐGAZDASÁG.

## Válasz egy levélre.

Levelet kaptam a Marosvölgyében lakó régi ismerősömtől. A kezem alatt volt sok esztendőig egyik Mezőségi gazdaságban. Most saját kisbirtokán gazdálkodik. Irja, hogy olvasta a „Magyar Nép” 38-ik számában „Állatkiállítás Marosvásárhelyt” kezdetű hírt és ennek rendén, hogy „a kiállított állatok lehetőleg származási bizonyítvánnyal látandók el.” Erre hivatkozva kérdezi: azt kell bizonyítani, hogy vásárolta az állatot a kiállító, avagy nála született, ő nevelte? Talán azt is, miféle apától, anyától származik? És ha ezt — tehát a leszármazást kell bizonyítani, kérdezi: értékesebb-e az állat, melyről tudjuk milyen szülőktől származik, mint az olyan, melynek leszármazása ismeretlen és ezért nem bizonyítható? Végül kérdezi, hogy mivel bizonyítsa az állatnevelő gazda, állatainak a leszármazását? Minthogy a hasonló sorban levő más gazdákat is foglalkoztatásuk azok a kérdések, amelyeket, az említett levélből kiírtam és mivel érdekelhetik, amit ezek közül a levél végén feltett kérdésre válaszolom, másolatban ide mellékelem a „Magyar Nép”-ben való közlés végét — ha a Szerkesztő erre érdemesnek tartja.

... Bizonyára emlékezik, hogy amikor a birtoknak azt a részét, melyen legelők voltak, eladták a tulajdonosok, mert messze fektült a majortól, egy inntali bikát vásároltam a gazdasági akadémiától. (Az inntali fajta a svájci borzdares fajtához tartozik.) Nem maradván legelőnk, a 12 tehénből álló kis gulyát istállói takarmányozásra kellett fogni, fejősteheneknek beváló jó üszők nevelésére törekedve, mert — amint akkor mondtam — *igásóhőnek való tulkok nevelése, legelő nélkül nem jár haszonnal.* Emlékezik ugyebár, hogy kis gulyánk tehenei mind tiszta erdélyi szürke fajtájúak voltak és mindig a telepések részére vásárolt jó bikákkal fedeztette őket. A megmaradt 12 tehén tehát bizonyíthatóan tiszta erdélyi szürke fajtájú szülőktől származott és természetük, színük, mindenféle tulajdonságuk tisztavérűket mutatta.

Emlékezik arra is bizonyára, milyen feltűnően hasonlítottak az első félvérű borjak, két üsző kivételével, inntali apjukhoz. Ez a két üsző — a Rózsi és a Virág — egészen az anyjuk voltak, de kissé zömökebb lett a természetük, csutakszarvuk nőtt és a homlokuk, a fejélén, az oldalukon barna szőrök keveredtek a szürkéek közé.

Amikor ezek közül a félvér erdélyi inntali borjak közül az üszők először

anyasorba kerültek, inntali bikánk már nem élt. Döfös lett és el kellett adni mészárosnak. Az akadémiának már nem volt eladni valója s ezért nem tudtam pótolni. Nem volt más mit tenni, mint a községi, erdélyi fajtájú bikával fedeztetni mind a 6 félvér üszőt; jól emlékszem, hogy a bika a mezőházi gróf Wass-féle gulyából való volt.

Előttam fekszik az a levele, melyben írja, hogy a Rózsi borja és a Virág borja egészen az apjukra (a Wass féle bikára) ütöttek. Mindenképpen tiszta erdélyi fajtájúnak tartja. Szörében nyoma sincs a barnaszálaknak. A többi négy üszőnek a borján azonban határozottan látszott, a nem tiszta vérből való származás nagyon visszaütötték anyai nagyapjukra, az inntali bikára.

Végül még csak arra kell, hogy emlékezzem, ami a Virág leányával történt. Megvette egyik telepés gazda, akivel közöltük a származását. Nem törődött vele, mert látta, hogy a Virág jól tejel és a leánya termetre, színre szarvra éppen olyan, mint az ő tiszta származású üszői, tehenei. A bika, melylyel fedeztette, szintén a mezőházi Wass-féle gulyában született.

Jól emlékszem, együtt néztük meg a Virág bika unokáját, ugy egy éves korában, mert kíváncsi voltam látni. Ugyebár, hogy csodálkoztunk, mennyire hasonlít termetre, színre, szarvállásra az inntali bikához. Mintha nem is az apja-anya fia lenne, annyira visszaütött a dédapjára. Ezért nem is vásárolta meg a telepésfelügyelő, pedig jó termetű állat volt. Erdélyi szürke marha szaporítására azonban nem volt megfelelő.

Mind ezekre emlékeztetve, példával válaszolhatok arra a kérdésre, hogy értékesebb-e az az állat, melynek szülőit ismerjük, amelyik leszármazását bizonyítani tudja, mint az, amelyik nem tudja bizonyítani?

Szaporításra szánt állatról, magállatról szólva, határozottan állítom, hogy többre kell bicskálni azt az állatot, melyikről tudjuk, melyiknek bizonyítványából kiűnik, miszerint szülői, nagy-szülei, elődei, hozzá hasonlóak, jó állatok voltak; amelyik tehát egyféle fajtájú családból származik. Az ilyen magállatoktól biztosabban várhatunk hozzájuk hasonló utódokat, semmint olyanoktól, melyeknek elődei között hibás állatok avagy másfajtájúak is voltak. Az ilyen származásuakban nem lehet megbizni, mert mást örökíthetnek át utódjukra, mint amit mutatnak, amit rajtuk láthatunk. Meggyőző példa erre a „Virág” unokája. Az a telepés gazda, aki a „Virágot” megvette, tenyésztésébe beváló jó erdélyi szürke utódokra számított és — nem törődve a leszármazásával — már az elsőben megcsalódott. Ezért, mivel nem kívánt több olyan, se erdélyi — se inntalit, mint

amilyen az a bika volt — a Virágot magállatnak nem használhatta többé. Okosan tette, hogy eladta, amint később megtudtam.

Az állatai leszármazását a gazda olyan egyszerű feljegyzésekkel bizonyíthatja, mint amilyenekkel mi is kitöltöttük az „Állatok Könyve” rovatait, abban a gazdaságban, ahol együtt dolgoztunk. Emlékezni fog, hogy mindenik tehénnek, melyekkel a tenyésztést megkezdöttük, külön lapja volt a következő rovatokkal:

1. a tehén neve, kora, honnét származott;
2. a tehén rövidre fogott leírása, termete, színe, szarvállása, tőgye, tejelése;
3. milyen bikával lett behágtatva és mikor;
4. mikor és mily borjat ellett;
5. milyen a borju;
6. mi történt a borjuval;
7. a tehén sorsa: betegség, elhullása, eladása stb.

(Ebből a lapból szívesen küldök mintát annak, aki a Magyar Nép utján kér!)

A tenyésztésre besorozott saját nevelésű üszők és a később vásárolt tehének, üszők mind külön lapot kaptak az „Állatok Könyvé”-ben.

Ha a gazda lemásolja, valamelyik állata leszármazásáról szóló adatokat az „Állatok Könyvé”-ből és a könyvet együtt bemutatja az előljárásnak — valószínűleg hitelesíteni fogja?!

Nagyobb tenyésztésekben törzskönyvet vezetnek a magállatokról. Mindemik, melyikkel a tenyésztést megkezdik, egy törzset alkot az utódaival, vagyis egy családot. (Ezért családkönyvnek is nevezhető) Aki tenyésztése állatainak adatait az „Országos törzskönyv”-nek is bejelenti, onnét kap *hiteles* leszármazási bizonyítványt.

Dr. Szentkirályi Ákos.

## Gabonapiac.

A gabonakereskedelem irányzata változatlanul lanyha, ugyszólván minden cikkben. A lanyhaság oka a kivitel teljes szünetelésében keresendő. A belföldi forgalmat pedig a nagy vagonhiány teszi lehetetlenné. Az áruk minősége ellen már panaszok nincsenek, nedves, dohos gabona alig fordul elő. Buza árak Erdélyben 91—92'000, Bánátban 88—89'000, Regátban 86—87'000 vagononként. Zab 56—60'000 lei minőség szerint. Rózsa 60—70'000, takarmányrépa 54'500, sörárpa 69—70'000 lei. Az ókukorica még mindig szilárd, habár az utóbbi napokban beállott meleg idő nemcsak a már beért kukorica leszedését tette lehetővé, hanem sok helyen a beéréshez is nagyban hozzájárult. Két heti kedvező idő rendkívül sokat segíthet még. Erdélyben az ó-tengeri 58'000, Bánátban 54—55'000 lei vagononként. Új tengerire 34—35'000 leies alapon



üzeteket. Csöves tengerit a közönségen 170 leíért kínálnak méter-szánként. A lóhere üzlet még teljesen alakult ki, az ára ma 34—55'000

lei között mozog. Kendermag 11—12, lenmag 13—14, napraforgó mag 8—9 lei kilógrammonként. Diót a Marosmentén 22—24 leíért vásárolnak.

## A méhészet vezérfonala

Irta: VALLÓ ÁRPÁD

Átdolgozta: TÖRÖK BÁLINT

A Magyar Nép kiadványa.

A legjobb magyarnyelvű méhészeti könyv átdolgozása az erdélyi viszonyoknak megfelelően. Világos, élvezetes előadásban mondja el a méhészet elméleti és gyakorlati tudnivalóit. A legközelebbi méhészeti kiállításon a ranyéremmel tüntették ki. A könyvből naponta sok példányt rendelnek meg. Ára utánvétellel vagy bolti áron 25 lej.

## Szövetkezeti élet.

### Jubiláris ünnep

#### berecki hitelszövetkezethé.

A berecki (Háromszék megye) hitelszövetkezet e hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartott 30 éves fennállásának megünneplésére. A hitelszövetkezet ünnepében részt vett a község egész lakossága, sőt a szomszéd községek is. A közgyűlést igazán ünnepivé tette a szórakozás, melynek minden egyes vázlatát a szívekhez szólított és megerősített azon gondolatban, hogy a hitelszövetkezeteknek részt kell venniük a község kulturális életének fejlesztésében. A közgyűlést az elnök betegsége miatt ifj. Kónya Mihály ügyvezető alelnök nyitotta meg, megemlékezvén a szövetkezet megalakításáról és az igazgatóságok- és felügyelő-bizottságokról, akik 30 éven át önzetlenséggel és keresztényi szeretettel vezették a szövetkezet ügyeit. Lelkes emlékbeszédet Adorján Károly plébános, a felügyeleti bizottság elnöke tartott. Beszédében kifejtette a szövetkezeti eszme lényegét és jelentőségét és örömmel mutatott rá arra, hogy a berecki hitelszövetkezet mindenkor a szövetkezeti eszme magaslatán állott, mert mindenütt ott volt, ahol segíteni és támogatni kellett, úgy hogy el lehet mondani, hogy a szövetkezet igazi keresztényi munkát végzett a község életében. További lelkes munkára szólította fel a szövetkezet tagjait. A műsornak kiemelkedő pontjai voltak: Hankó Juliska, János Annuska és Foris Vikti szavatai, akik benső érzéssel és meleg szívvvel előadott szavataikkal őszinte és meleg sikert arattak. A műsor egyes számai között az ifjúsági leányénekkar szerepelt, mely mindenkit meglepett az előadás melegségével és zenei átértésével. Az ifjúsági

énekkar igazán meglepő szerepléséért Solyom Ferenc kántortanítót, a szövetkezet könyvelőjét minden dicséret megilleti. A Szövetség képviselőjében dr. Ferenc József vett részt a közgyűlésen, aki a szövetség üdvözlését tolmácsolta és egyúttal a jövő fejlődésre az Isten áldását kívánta. A jövő fejlődés érdekében különösen felhívta a szövetkezet figyelmét saját tőkájének növelésére, üzletészjegyzése és betétek által és hogy igyekezzen a szövetkezet működését a hitelnyújtáson felül a gazdasági élet más ágaira is kiterjeszteni. A vendégek nevében dr. Boga Pál kézdíváéarhelyi gimnáziumi igazgató, adott kifejezést örömeinek, hogy a hitelszövetkezet ezen családi ünnepén résztvehetett és a szövetkezet további működéséhez sikert és áldást kívánt. Reméljük, hogy ezen meleg ünnepség csak élénkebbé teszi a szövetkezeti életet, amelynek minden biztosítéka megvan a vezetők lelkes, önzetlen munkájában, csak a falu népe is megértse, hogy a szövetkezet érettük van és épen azért a község minden lakosának részt kell venni a szövetkezet építő munkájában.

### Pénz, ami lelket nemesít.

A pénz és a vallás apostolai már ősidők óta ellentétben állottak egymással. A pénz nagy embereinek a jellemesség, az apostoli szegénység értékelésére sohasem volt kellő érzékük és viszont a vallás apostolai rendszeren lelki felháborodással beszéltek a pénz embereiről. A régi társadalomban a vámszedők és a pénzváltók az erkölcsi megítélésnél megvetett emberek voltak s maga Jézus is többször mond kemény szavakat a gazdagokról.

Ez az ellenérzés azért fejlődött ki, mert a pénz már sokszor nőtt a társadalomban olyan hatalommá, amely miatt épen

a legjobb akaratok törték meg, a legnemesebb törekvések buktak el s a legtisztább jellemek fénye meghomályosodott. Ennek igazolására a történelem nagyon sok példát tudna felmutatni, de aki erről meg akarna győződni, annak nem is nagyon szükséges a multhoz folyamodnia. A romlás oka természetesen az volt, hogy ilyenkor a pénz parancsolt az embernek és nem az ember a pénznek. Pedig ha ez fordítva történik, a pénz sohasem válhat féltelmetes hatalommá, sőt igen áldásos eszköze marad az erkölcsi életnek és művelődésnek egyaránt.

Nézzük meg csak a pénzt a hitelszövetkezetek világában. Aki mélyebb bepillantást nyert már a hitelszövetkezetek életébe és munkakörébe, az meggyőződhetett arról, hogy ott önzetlen szempontból a legnemesebb cselekedetek forrása buzog fel. A cselekedetek rugói mindig érdekesebbek, mint maga a cselekedet. A legnemesebbnek látszó tettek is sokszor értéktelenné válnak, ha indító okaik nem tiszták. Maga a szövetkezeti élet indító okaiban, céljaiban és eljárásaiban szinte kiszámíthatatlan erővel oltja bele az emberek lelkébe egyfelől a kölcsönös segítségben való hit és bizalom érzését, másfelől a kölcsönös segítség szükségességét.

Ugyebár aki főlölesleges pénzt a hitelszövetkezetben helyezi el, az már tudatában van annak, hogy az ő pénzének gyümölcse nemes célokat, nemes intézményeket is támogat. Jótékony célú gyűjtéseknél a tekintélyesebb összeget rendszeren a szövetkezetek szolgáltatják. A fejlődés és haladás érdekében a kezdeményező lépéseket rendszeren a szövetkezetek teszik meg, mert egyes emberek nagyobb kockázat nélkül nem vállalkozhatnak rá.

Eltekintve tehát attól, hogy a betevő a pénz tőkéje után mindig megnyeri a viszonyoknak megfelelő kamatot, eljárásánál nem a gyűlölt uzsora, nem a lelkiismeretlen nyereségvágy lebeg szeme előtt, hanem az, hogy ő a kölcsönös segítség munkáját végzi. Ha viszont valaki pénzért folyamodik a szövetkezethez, az is tisztában van azszal, hogy nehéz helyzetben teljes bizalommal lehet a támogatás felől, de könnyelműsége vagy esetleg meggondolatlan eljárása ott megsejgyenül.

Az igazgatóság tagjai minden esetet elbírálnak s megvizsgálják, hogy vajjon az az ember, aki kölcsönért oda fordul, gazdasági életében a haladás vagy a sülyedés után van-e és hogy kölcsöne esetleges bukását megfordítja-e vagy pedig könnyelműen elősegíti. A kölcsön megszavazását tehát nem egészen a kereset megbizhatósága vagy a szavatoló képesség megállapítása dönti el, hanem az, hogy milyen célt szolgál. És ez el-

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Rogata Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikkal a legolcsóbban szerezhethető.

járások lehetősége úgy van megalapozva, hogy annak valódiságához kétség nem férhet.

A szövetkezetek áldásos munkáját eléggé méltatni nem lehet. E rövid cikk keretében csak annyit akartam megállapítani, hogy a templomok szolgái és a szövetkezeti pénz emberét nem ellenfelek, hanem egymásra nézve nélkülözhetetlen munkatársak. Lényegében egyik az eszme, másik a megvalósulás hordozója. A pénz hatalmi átkát a templomok hirdetik és a hitelszövetkezetek semmisítik meg. *Marosi Márton.*

## IPARI ROVAT

Nemzeti gyűlölködés az iparosok között. Nemrégiben irtunk egy szomorú esetről, amely azt bizonyítja, hogy a nemzeti gyűlölködés az iparosok és kereskedők között is terjed. Most újabb sajnálatos esetről kell beszámolnunk. A petrozsényi iparosok nemrégiben székházat építettek maguknak. A fölszentelés nagy ünnepek között zajlott le, a szónokok a nemzetiségi béke áldásait hangoztatták. Nehány nap múlva azonban a magyar iparosok kellemetlen hírt vettek tudomásul. A román iparosok felhívást bocsátottak ki egy román iparos-egylet alakítására. A felhívás szerint az egyesület főkövetelményként állította föl, hogy jövőben csak azok az iparosok kapjanak közmunkát, akik a román egyesületeinek tagjai, vagyis csak a románok. Az új egyesület tehát nemcsak a közös régi egyesület ellen tör, hanem a zsilvölgyi magyar iparosokat is tönkre akarja tenni.

Egységes árak a csizmadia iparban. A kolozsvári csizmadiák társulata elhatározta, hogy szeptember 1-től kezdve a tagjai egységes áron áruljanak. — A legdrágább férfi boxcsizma 1400 lei, míg a legolcsóbb 700 lei. Az egységes ár az összes csizmadiákra kötelező a társulattól való kizárás terhe mellett.

### Valutajegyzékek.

Kolozsvár, 1925. szeptember 28.

1 dollár	=	205.50	L.
1 aranyárka	=	49.50	"
1 font sterling	=	1005.—	"
1 svájci frank	=	40.10	"
1 lira	=	8.60	"
1 dinár	=	3.72	"
1 osztrák shilling	=	29.10	"
1 francia frank	=	9.98	"
345 magyar kor.	=	1	"

## MULATTATÓ

### ŐSZI HANGULAT.

Jön az ősz, — nyomában haldoklik az élet,  
Sóhaj, fájó panasz fölti be a léget.  
Ahová csak nézek, amerre csak járok:  
Sárguló levelek, hervadó virágok!...

Amerre csak járok, ahová csak nézek:  
Egy sóhaj, egy mosoly csupán ez az élet!...  
Alig támad, elfogy... hasonlít hozzátok:  
Sárguló levelek, hervadó virágok!...

Amerre csak járok, ahová csak nézek:  
Mily sok fájó szívet hoz elém az élet!  
Mily sokan irigylük a ti elmúlástok:  
Sárguló levelek, hervadó virágok!

Engem is elfog a halál sötét árnya,  
Körülvesz, megrémit... közöttetek járva...  
S könnyező szemekkel borulok le rátok:  
Sárguló levelek, hervadó virágok!

Péter Gábor.

### Minyabá' elrendezi a kánonikát...

#### A felemag.

Mikor az új pap a faluba került, bár egy borjucskát sem hozott. Könyvet s más hasonló dolgot igen eleget, de a könyvet nem foghatja járomba, azzal ugyan meg nem szánja a kánonikát.

— Szegény ez a mi papunk, mint a templom egere — mondogatták az emberek — ha nem istápoljuk, éhen is meghalhat a szép kánonika mellett.

— Hát istápolni kell — szólott Szőke Minya — elegen vagyunk, hogy istápoljuk, nem nézhetjük, hogy kopáljon, vagy bajjal éljen, mert az ilyen kezdő belső ember olyan, mint a választott malac, jóformán enni sem tud, nemhogy az élelmet még meg is szeresse.

— Hát istápolni kell no, — hagyta rá mindenki.

Másnap csak beállít Szőke Minya s azt mondja:

— Tiszteletes ur — alásan megistápolom — egy kús jóakarattal jövék, merthogy tavaszodik s ha megérjük, maholnap az eke is megindul. Szántogatni kéne a kánonika földeket is, de amint nézem, a tiszteletes urnak nem igen van jármás marhája, hát úgy gondolom, annak kell megszántatnia a földet, akinek van marhája, mert — teszem fel — nekem épen van. Hát, hogy senki másra ne szoruljon s minden emberrel össze se keveredjék, megszántogatnám én a kánonikát becsületesen, bé is bévetetném s aztán fele ide, fele oda. Így szoktuk — tudja! Csak éppen a fele velőmagot adja, egyébbel nincs se gondja, se baja, kenyérnek, puliszkának valót ké-

szen hozok a házhoz; táplálom én a tiszteletes urat, mint illést a hollók.

A papnak tetszett a beszéd, hamar megegyeztek s idő pillantával Minyabá' szántogatni kezdte a földeket. Káminázta, ügyesen, hova vet zabot, hova törökbuzát, hol hagy ugart az őszi buzának, mert buza is kell, abból süssön a papné kenyeret, ne bolli lisztből. No mert őszre csak megházasodik, nem élhet úgy a pap, mint gazdátlan kutyá a más szeméjén.

Megköszönhette a pap is, hogy ilyen hű gondozóra akadt.

Mikor Minyabá' a zabföldet megszántotta, bement a felemagért, de biz a papnak egy szem se volt.

— Nem baj tiszteletes ur, — vigasztalta Minyabá' — igaz, hogy nekem sincs, mert ez a két kutyának való dög a télen mind felfalta, no viszi is az ekét, mint két sárkány! — hanem van a vén Siposnak annyi, hogy attól esztendeig nyerithetne. Ad szívesen, a mennyi kell, csak pénz legyen.

— Hát mennyi is kéne, Minyabá'!

— Hát a föld tizenkét vékás istápolom, de már én tizet is bévetem, mert aprón számlott, mint a kása s ilyenkor kevesebbet kíván. Vigyázok én minden szemre. Kezdő gazdák vagyunk, a kezdő gazda pedig olyan, mint az égett ember: a sincs, a sincs, mindent mástól! A pénz is kurta kocsonya, ha van is, fogy, mint a harmat; hát csupán csak öt vékára adjon a tiszteletes ur, a másik öt az én gondom. A vén Siposnak is megmondom, hogy jól mérje, mert né, — maholnap el kell, hogy prédikáljuk őt is. Egy kicsit fősvényecske, az igaz. Velem is megtette, mikor napszámosa voltam, hogy a buzát elütve mérte. Mondtam, hogy domborítsa meg a tetejét kenyér formájára, mert kenyérnek kell, de azt mondta, hogy a véka csak addig véka, ameddig ia. Kaszáláskor aztán, ahogy lement a nap, én is vállamra a kaszál s egyenesen haza. Eleget marasztolt, hogy az a kicsi szegelet fogyjon le, de megmondám, hogy a nap is csak addig nap, amíg az égen van. Hát üsmérjük egymást no!

A pap átadta az öt véka zab árát s Minyabá' elballagott.

Másnap reggel a pap sétálni ment, arany idő volt, minden rügy éledt, minden bogár mozdult. Újját a mező felé vette s mintha tündérkezek vezeték volna, épen oda jutott, ahol Minyabá' vetett.

Jókedvvel köszöntötte rá a reggelt, de Minyabá' kellellenül fogadta, nem szerette, hogy más nézze, mikor ő dolgozik.

— Áldást a munkára Minyabá'!  
— Istennél az áldás — felelt szókáshól Minyabá' — hanem a maggal megrekedünk tiszteletes ur.

— Igazítjuk valahogy. Hát nem ka-  
eleget?

— Kapni kaptam, hanem a vén átok  
böcskén mérte s amint nézem, ez  
old is nagyobb, mint ahogy gon-  
tam.

— Hány vékát hozott Minyabá?

— Tízet istálom, kereken tízet, ahogy  
ndám.

— A pap lépésre fogta a földet, mu-  
akaria, hogy ő is tud valamit.  
glépte a hosszát s a két büüt, tég-  
armája volt, hát könnyen számíthatott.

— Ezer öt ez Minyabá, nem is tíz,  
öt véka kell belé.

— Öt véka?!... Szent Isten ne  
gy el, mit beszél a tiszteletes ur?...  
gy ebbe a földbe csak öt véka  
?!... Még jó, hogy más nem hallja.  
kacagnák tiszteletes ur.

— Már megbocsásson Minyabá de  
gy tudom, hogy egy holdba nyolc  
ka vetőmag kell, egy hold pedig  
arhatszáz öt s így minden kétszáz  
e esik egy véka, ezer öltre tehát  
véka.

— No rosszul tudja, mondhatom,  
nem csuda, mert a föld nem biblia.  
tőlünk kell megtanulnia, mert te-  
nem fel, úgy öltre holdra én sem tu-  
nam, de szemre annál jobban. Azt pe-  
g rég tudom, hogy ez a föld tíz vé-  
s, mert a vén pap idejében apám  
sználta s a vén pap is örökké őt  
kát fordított vissza, mert apám a  
géből szokta bévetni. Hát volt is  
eminek no, nem úgy, mint nekem,  
gy a gyermekemről huzzam le az  
mert gunya is kellett volna, de  
só a vetés.

— Most a pap a zsákokat méregette,  
málta úgy szemre, hogy hány véká-  
k lehetnek? Nem lehetett bizonyos  
anne, mert Minyabá'tól kérdezte:

— Aztán hány vékát vett Minyabá?

— Öt... — akarom mondani —  
tíz tiszteletes ur, tiszta tízet.

— Nem hozta ki mind a tízet?

— En aztán ki mind egy szemig.

— Nem lehet Minyabá'...

— Nem beszélék gyermekséget!

— Hát hány zsákban hozta?

— Hányban hoztam volna? Hát két-  
be; öt vékások, tudok tán tizig szá-  
olni. Sári nagyra szabta egy kicsit,  
edig váltig mondtam, hogy nehéz az  
eneket emelgetni, de egy-egy asz-  
ony nem banná, ha az ura megsza-  
dna is. Hej, tiszteletes ur, ha egy-  
er megházasodik...

— Minyabá' ne haragudjék, de úgy  
zem, itt nincs tíz véka.

— Nem is lehet, mikor egy részét  
r elvettem.

— Mennyit vethetett el?

— Legalább kettőt.

— Egy kézutban?!...

— Hosszu a föld, tiszteletes ur.

— Volna itt még nyolc véka?

— Hát hogyna, ha tízet hoztam!

— Mérjük meg, Minyabá'.

— Hát csak mérjük, ha a tiszteletes  
ur a becsületes embernek se hiszen...  
Egyszer a földet, máskor a zabot;  
mérnök kellett volna hogy legyen a  
tiszteletes ur, akkor örökké mérhetne.  
A vén pap bezzeg otthon ült s tanulta  
a prédikációt... de tudott is ökelme...  
már olyan papunk nem is igen lesz  
több...

— Igaza lehet Minyabá', de azért  
csak mérjük meg.

— Mérjük hát no, mérjük, egy szó-  
val sem mondom, hogy ne mérjük.  
Töltsük az időt ezzel is, hogy a ló  
többet álljon s többet fogyasszon! Né  
hogy gazoija most is a drága sarjut!...  
Csinos ne, hogy a kutyák egyenek  
meg, hát nem elég a szád, még a lá-  
boddal is taposod?!... Milyen hátát-  
lan is minden állat, nem nézi, hogy  
milyen nehéz az élet.

— Minyabá' a levára is, a paripára is  
gyilkos pillantásokat vetett, a vékát pedig  
ugy a földbe nyomta, hogy szinte elsü-  
lyedt, de azért a zab csak három vé-  
kát ütött.

— Három van itt, kettőt meg elve-  
tett, kend is öt vékát számított hát...  
Minyabá' elpirult, akadozott... szé-  
gyelte magát.

— A másik ötöt a másik zabföldbe  
szánta ugy-e?

— Kend is így számíthatta, a két  
föld együtt tíz vékás... Ugy-e, így  
gondolta?

— Hát a tiszteletes ur tán ezt az  
egy földet gondolta tíz vékásnak?...  
Hogy ez a szikra föld volna tíz vé-  
kás? No, jól felgondolja mondhatom,  
de nem csoda, mert ilyet nem tanul-  
nak az akadémián! Azért egyet se bu-  
suljon tiszteletes ur, a jó pap holtig  
tanul s lassankint ebbe is belejő...  
közöttünk!...

— Minyabá' aztán elvetette a zabot, el  
is boronálta. Hazafelé aztán betért a  
fogadóba is. Éppen az új papot tár-  
gyalták.

— Jó kiadása volna, de vékony a  
hangja.

— A még csak megjárna, de kezi-  
vel nem tudja olyan jól ráhagyogatni,  
mint a vén pap.

— Mind megjárna az is, — szólott  
Minyabá' szakértelemmel — de az baj,  
hogy a gazdasághoz egy szót sem ért,  
mégis belészól s csak hátráltatja a dol-  
got. Teszem fel ma is azt akaró, hogy  
a nagyllkati földbe tíz véka zabot ves-  
sek, pedig azt má' kietek is csak tud-  
ják, hogy az a föld öt vékás?!...

— Öt is szükön lehet, mondták  
többen is.

— No, de valahogy csak leszokta-  
tom az ilyenekről, — zárta be a szót  
Minyabá'.

Donáth László.

**SZERKESZTŐI-ÜZENETEK**

**1. Új nyereménypályázataink:**

Állandóan viszonzni óhajtvá olva-  
sóink lelkes támogatását a 6000-ik új  
előfizető beérkezése után újból sorso-  
lást rendezünk.

Az 5001-től 6000-ig beérkezett  
nevek közül kisorsolunk 10 ne-  
vet, s ezek mindenike — bejelen-  
tőjével együtt és közösen — kap  
1—1 házsorsjegyet a másfélmilliót  
érvő kolezsvári brétfüuccai ház okt.  
5-re halasztott sorsolására. E sors-  
jegyek számai: 5008, 5024, 5043,  
5039, 5045, 5009, 5904, 5038,  
5007, 5048.

E számok sorrendje megörzendő,  
mert az előfizetőink közül majd kisor-  
solt 10 név 1-től 10-ig a sorsjegyeket pon-  
tosan ilyen sorrendben kapja és pedig:

- 1—5008, 2—5024, 3—5043, 4—
- 5039, 5—5045, 6—5009, 7—5004,
- 8—5038, 9—5007, 10—5048.

Megjegyezni kívánjuk, hogy az októ-  
ber 5-iki sorsolás nyereménye nemcsak  
a hatóságilag 1,500,000 L-re értékelt  
„kis uradalom“ lesz, hanem összesen  
201 nyeremény van és pedig:

- 1. nyeremény — 10,000 L
- 2. nyeremény — 5,000 „
- 3-4-5. „ à — 1,000 „
- 10 nyeremény à — 500 „
- 50 nyeremény à — 300 „
- 35 nyeremény à — 200 „
- 100 nyeremény à — 100 „

És a 1,500,000 L-es „kis uradalom“.

Minden régi előfizetőnk igyekezzék  
bár 1 új előfizető bejelentésével e más-  
félmilliót érvő birtok sorsolásán való  
részvételhez, illetőleg 10 házsorsje-  
gyünk valamelyikéhez ingényt szerezni.

Siessünk, mert mindjárt itt van okt. 5

2. 1926-os gyönyörű Erdély Ma-  
gyar Naptárunkat november hó  
folyamán teljesen díjtalanul csak  
annak küldjük meg, aki már  
1925-ben előfizetőnk lett s elő-  
fizetése 1925 dec. 31-ig rendben van,

P. J. Gyergyócsomafalva, G. B.-né Magyar-  
herépe, S. V. és I. J.-né Csekfalva, ifj. K. B.  
Maroshévíz, Dr. M. Gy.-né Lippa, I. Zs. Ol-  
hévíz, D. J. Magyaró, G. I. Déva, G. S., G.  
J. és G. P. Pipe, V. B. Csikszépvíz, B. M.  
Honorád-zenitpéter (könyv meg). H. C. Te-  
mesvár, M. A. Gyergyószentmiklós, B. M. Gör-  
gényülvegcsür, Kr. A. Tasnád, M. J. és ifj. K.

F. Zalán, M. Gy. Belényesujlak, P. F. Dicső-szentmárton (sorsjegyre vonatkozólag l. alább), A. A. Kisborosnyó, K. S. Románboksán, T. L. Csikszentsimon—Csatószeg, D. M. Román-dellő, W. I. Csilvács.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Sz. S. Szentgerice. A 100 L lejtő, rendben 1926 IV. 1-ig, könyv megy, az egyik lapszámot töröltük. — F. F. Györök. Rendben 1925 II. 1-ig, folyó év végéig fizetendő 92 L. — B. A. Gyergyóujfalu. A brétfüütcái másfélmillió ház és birtok sorsolását, mint új nyerepménypályázatunkból is olvashatja, október 5-re halasztották. — özv. G. Gy.-né Lozsád. Mi csak 10 sorsjegyet vettünk új sorsolásunk nyéről részére, de sorsjegyek eladásával nem foglalkozunk, tessék közvetlenül e címhez írni: Közhasznu Takarékpénztár, Kolozsvár, Calea Victoriei 3. — D. S. Zápóc. 1. Hogy a kőből épített lakóház falai nedvesek és salétromosak, az nem csoda, mert mindenolyan ház falán, a melyekbe nem tettek izoláló réteget, a nedvesség és salétrom kővirágzás évről-évre még fokozódni fog; a nedvesség följebb és följebb fog szállani. Ezen a bajon úgy lehetne segíteni, ha szellőztető csatornákat vágunk a falba és rovátkolt kátránylapokat illesztünk a falba, amelyek a falban a levegő járását lehetővé teszik, így sikerült nekünk évekkal ezelőtt a Gazdasági Akadémia egyik régi földszintes épületét, amelynek falai igen nedvesek voltak, tűrhető állapotba hozni. Az újabb építkezések alkalmával mindig raknak le a falba izoláló kátrányréteget. Csodálom, hogy a 20 évvel ezelőtt épített házba azt nem tették, mert akkor már általános szokás volt ez az izolálás.

2. A juh métegykórja ellen biztos szer a *distol* nevű anyag, amely a juhot pár nap alatt meggyógyítja. Pár évvel ezelőtt hivatalosan kipróbáltuk ezt a szert az Erdélyi Gazdasági Egyletben és nagyon megnyugtató eredményt értünk el vele. A *distol*ta *Gergely Ferenc* utóda cég hozza forgalomba Kolozsvárt, Piața Unirii 21. és használati utasítást is ad hozzá. *Dr. P. B.*

*Beérkezett és nyugtázi kért pénzek:* V. M. Mezőtelegd 800+460, K. I. 100 (rendben 1925 II. 1-ig, még év végéig 92 L), Cs. J. Oláhbo-gát 100, D. J. Gy.-né Oláhdellő 100, D. F. J.-né Oláhdellő 100, Sz. Gy. Marosvásárhely 120, K. I. Kézdivásárhely 403, B. S. Szilágy-peracsán 160 (rendben 1925 XII. 31-ig), D. F. Páva 50, F. B. Ágya 100, B. I. Dobrácsapáti 250, K. I. Nagyszalonta 30 (rendben 1925 XII. 1-ig), ilj. K. K. Örvénd 209 (D. F. és F. I. részére), T. P. Lupény 80-ik ház 250, O. Gy. Mahoning—Amerika 202, G. B.-né Magyar-herpe 50, ilj. Sz. A. Réty 135 (rendben 1926 II. 1-ig).

## Géphajtó köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transzporthevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

## Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaș (Galamb-u.) 14.

## Apróhirdetések.

**A lövétei (Lueta Udvarhelymegye) Fogyasztási Szövetkezet igazgatósága** közvetlenül a termelőktől óhajtja a lakosság gabona szükségletét beszerezni mely évente 25—30 vagon, miért is ajánlatot kér szövetkezetek vagy magán birtokosoktól, hogy vagon tételekben a homoródkőhalmi vagy, székelyudvarhelyi vasuti állomásra szállítva, esetleg a termelőnél átvéve, milyen áron szállítja a trierezett őszi buza, az egészséges tengeri és árpa mázsáját?

Mindenről (vasuti állomás távolság, fuvar költség a vasutig, szállítási határidő stb.) a legrészletesebb levélbeni felvilágosítást kérünk.

Jutalmat fizetnek annak, aki nekem október hónapban vidékre, földbirtokos családhoz, jól főző mindenés szakácsnőt szerez. Cím: *Szöke Katalin, Cluj-Kolozsvár, Str. Caragiale (Tompa Mihály u.) 1.*

Cipészek szakispja megrendelhető *Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.*

Bérletet. 70—100 holdas jó földet, lehetőleg vasúthoz közel, nagyobb lakással keresek. Cím: *Nemes Károlyné Zabola, Háromszék megye.*

## A Zsoldos-tanintézet

Magyarország legrégebb, legismertebb és legnagyobb középiskolái előkészítő tanintézete. Tanulmányaikban elmaradt tanulók rövid idő alatt pótolhatják mulasztásaikat a Zsoldos-tanintézet révén. Egy év leforgása alatt négy osztályból is vizsgázhatnak az intézet tanítványai állami közép iskolákban. A Zsoldos tanintézet tanítványainak sikeres vizsgájáért teljes anyagi felelősséget vállal. Levélbeli kérdőzködésre készséggel ad felvilágosítást szíveségből az

„Erdélyi Élet”  
kiadóhivatala Arad.

## HÖRIG FRIEDRICH ARAD

Románia legrégebb és legnagyobb  
HARANGÖNTŐÉJE

Alapítva 1840-ben.

Ajánlja saját tulajdányú szabadalmazott  
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával.  
Vas harangszerelevényeket és vas harang-  
állványokat. Nemesanyag, nemesművek.

## Tüdőbetegek

is kitünő eredménnyel használják  
a Dr. Biró-féle

„Sipol“-t

(örv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.

## Kolozsvári Takarékpénztár és Hitebank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Bessen, Nicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Blahófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár K-T. Nagynyed-Torda-Aranyos vármegyei Takarékpénztár K-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár K-T. Székelyudvarhely.

Áruháttérrel a vasuti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámlál, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerző üzletet előnyösen végez. — Kész depositum elvételre kész.

## Járványos betegségek

tífusz, tuberkulózis, difteria  
vörheny stb. ellen használnjuk a Kolozsvári

## Heinrich József-féle

Szt.-László fertőtlenítő pipere  
szappant.

Sulyuan, illatban, minőségben teljesen a régi. — Kapható mindenütt.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

A szerkesztésért felel:  
GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel:  
PÉTERES KÁLMÁN  
kiadóhivatali igazgató.